

ČESKÉ PRÁVO

ČASOPIS SPOLKU NOTÁŘŮ ČESKOSLOVENSKÝCH

ŘÍDÍ PROF. Dr. EM. SVOBODA S KRUHEM REDAKČNÍM.

— VYCHÁZÍ KAŽDÝ MĚSÍC MIMO ČERVENEC A SRPEN. — REDAKCE A ADMINISTRACE V PRAZE-II, ŽITNÁ UL. Č. 4b. — PŘEDPLATNÉ ROČNĚ 40 Kč I S POŠTOVNÍ ZÁSILKOU. — JEDNOTLIVÉ ČÍSLO Kč 4.

ROČNÍK XV.

V PRAZE, V ŘÍJNU 1933.

ČÍSLO 8.

Dr. VAVROUCH:

Poplatky soudního komisaře a následující konkurs.

Ačkoliv bylo toto thema opětovně projednáváno, žádá v posledním čísle »Českého Práva« Dr. Blaha další vysvětlení. To dokazuje, jak jest otázka ta v praxi významnou. A právě pro praxi jest nejdůležitějším, protože pro nižší soudy směrodatným, stanovisko nejvyššího soudu, kteréž proto v následujícím stručně vylíčím.

Rakouský nejvyšší soud přiznával notáři pro útraty za projednání pozůstalosti, na kterouž byl pak uvalen konkurs, přednost v pořadí útrat podstaty — a to, ať už bylo inventáře notářem při pozůstalostním řízení zhotoveného v následujícím konkursu použito, či nikoliv. Jmenuji rozhodnutí sbírky G.U.W. č. 10286, 15684, 15912. Stačí odvolati se na podrobné důvody těchto rozhodnutí.

Československý nejvyšší soud neměl až do nedávna příležitosti otázkou touto se přímo zabývat. Dalo se však očekávat, že z přesvědčivých důvodů vídeňského nejvyššího soudu zaujme stanovisko stejné. Ba vyšlo rozhodnutí ve sbírce Vážného č. 6858, kteréž tuto naději posilovalo. Nejvyšší soud prohlásil tam totiž: »Bylo-li výsledku odhadního řízení získaného v předchozí dražbě vymáhajícího věřitele, použito v dražbě pozdější, kteráž byla zahájena na návrh správce konkursní podstaty, tvoří útraty onoho prvního odhadu pohledávku za konkursní podstatou.«

Jako při útratách notáře jako soudního komisaře, tak při útratách dražebního řízení předkonkursního, jde o pohledávky, jimž v konkursním řádě nebyl výslovně přiznán pořad přednostních pohledávek za podstatou. V obou případech vyskytují se akty zjišťovací ohledně jmění, na kteréž pak později byl uvalen konkurs. V obou případech se tento předkonkursní zjišťovací akt dá použít v řízení konkursním. Je tu zřejmá analogie, jež by měla vésti ke stejnému řešení.

Než očekávání bylo zklamáno.

V nejnovější době vyšlo totiž rozhodnutí československého nejvyššího soudu ve sbírce Vážného č. 12250, kteréž zaujalo pro notáře stanovisko naprosto zamítavé. Rozhodnutí to praví: »Útraty notáře jako soudního komisaře za provedení pozůstalostního řízení o pozůstalosti, na kterou byl později vyhlášen konkurs, nejsou pohledávkami za podstatou dle § 49 č. 1 konkursního

řádu. Na tom nemění nic ani ta okolnost, že snad bylo pozůstalostního inventáře použito i v řízení konkursním.« Jako důvod uvádí nejvyšší soud, že přednostní právo pro takovou pohledávku notářovu nebylo nikde stanoveno.

V případě hořejšího rozhodnutí číslo 6858. také nebylo přednostní právo nikde stanoveno a přece došel nejvyšší soud ku názoru jinému. Je patrné, že tato rozhodnutí si vzájemně odporují.

Nezbývá, než připravit se na to, že soudy se budou nyní chovati ku požadavkům notářů zamítavě.

Částečnou úlevu mohla by poskytnouti zásada vyslovená v rozhodnutí nejvyššího soudu sbírky Vážného číslo 10592. znějící: »Za poplatky notáře jako soudního komisaře za projednávání pozůstalosti, jež nelze uhraditi dle § 802 obč. z. a dle § 111 nesp. pat. z pozůstalostní podstaty, ručí dědic osobně, třeba se přihlásil podmínečně.«

Dr. E. TARABRIN:

Úprava notářství v SSSR.

Dnešní organisace notářství v SSSR jest upravena usnesením Ústředního výkonného komitétu a sovětu národních komisařů ze 14. května 1926, usnesením všeruského Ústředního výkonného komitétu ze 4. října 1926 a ustanoveními článků 96—101 zákona o soudní organisaci.

Notářství (státní notářské kanceláře — gosudarstvennye notarialnyje kontory) zřizují se podle návrhu presidia krajských soudů (guberniálních soudů) místními výkonnými komitéty se schválením národního komisariátu spravedlnosti.

Notářské úřady jsou podřízeny presidiu krajského soudu, bezprostřední dozor přísluší notářskému oddělení krajského soudu.

Notáře jmenuje a sesazuje místní správní orgán (sověty, po případě jejich výkonné komitéty). Notářem může býti jmenován ten, kdo má spolupůsobit k úřadu národního soudce (t. j. každý občan požívající volebního práva, který má buď 2letou praxi zodpovědného politického pracovníka ve státních, veřejných dělnických, dělnických odborových aneb dělnických politických, organisacích, buď 3letou praxi v orgánech sovět-

ského soudnictví ve vlastnosti alespoň vyšetřujícího soudce — čl. 15. zák. o org. soudní) a složil zvláštní zkoušku. Jmenování provádí se na návrh krajského soudu.

Notářský úřad jest neslučitelný se zaměstnáním ve státních úřadech, s členstvím v kolegiu právních zástupců (advokátů), se soukromou službou a s provozováním obchodů neb živností. Notáři mohou býti však voleni do státních a veřejných ústavů, zastávají úřad učitelství a býti soudními tlumočníky.

Notářským úřadům přináležejí:

1. spolupůsobení při uzavírání jednání vyžadujících notářského spisu (takového spisu vyžaduje se zejména při veškerých jednáních týkajících se reálních práv na nemovitosti) a stvrzování jiná právní jednání,

2. protestace směnek a warrantů,

3. námořní protesty (zápisy a havarii),

4. ověřování opisů a podpisů,

5. potvrzování doby, kdy listina byla předložena,

6. potvrzování, že určitá osoba nalézala se v určité době v určitém místě,

7. zprostředkování při určitých prohlášeních a vystavování potvrzení, že určité prohlášení bylo učiněno,

8. registrace exekucí na nemovitosti a zrušení těchto exekucí,

9. vystavování zástavních výkazů (t. j. výkazů na vlastnickou hypotéku, které mohou tvořiti jistotu při státních a jiných dodávkách),

10. uschování listin, peněz a jiných hodnot,

11. uschování deposit,

12. přijímání peněz ku proplacení protestovaných směnek,

13. správa notářského archivu,

14. poskytování technické pomoci při sepisování notářských listin a

15. pořizování překladů a jich ověření (čl. 9. not. řádu z října 1926).

Notáři a veškerý notářský personál dostávají odměnu ze státní pokladny. Poplatky za notářské úkony byly původně vedeny na zvláštním účtu a přebytek po odečtení výdajů spojených s organizací notářství byl odváděn na účet národního komisariátu spravedlnosti. Usnesením výkonného komitétu z 1. října 1928 tento zvláštní účet byl zrušen a výdaje a příjmy jsou vedeny v celkovém rozpočtu národního komisariátu spravedlnosti.

Notář jest povinen dbáti toho, aby právní jednání, při kterém spolupůsobí, neodporovalo zákonu a aby byly zaplaceny kolkové a jiné poplatky. Notář není oprávněn posuzovati právní jednání, při kterém spolupůsobí s hlediska jeho účelnosti aneb prospěchu pro tu kterou stranu, avšak jest povinen poskytovat pracujícím při spolupůsobení při právním jednání aktivní pomoc za účelem chránění jejich práv a zákonných zájmů (čl. 15. not. řádu). Notář jest povinen zachovati úřední tajemství (čl. 16. not. řádu). Porušení úředního tajemství trestese na svobodě do 2 roků, při opakování — trestem na svobodě od 2 roků do nejvyššího trestu (t. j. trestu smrti) a konfiskací celého majetku (čl. 117. tr. z.).

Každé právní jednání, při kterém spolupůsobil notář, zapisuje se do zvláštního rejstříku. Originál notářského spisu ponechává se v notářském archivu, opisy opatřené notářskou doložkou vydávají se stranám. Právní jednání mohou býti uzavírána ve všech jazycích. Notář-

ská doložka obsahuje přesné pojmenování notářství, datum, po případě i hodinu, č. rejstříku, doložku, že poplatky byly zapraveny, podpis notáře a pečeti.

Odměna jest stanovena zvláštním tarifem. Některé osoby jsou vůbec osvobozeny od poplatku, rovněž poplatek nepodléhají listiny určitého druhu (hlavně listiny o jednáních, které uzavírají státní úřady). Jest přípustno spláceti notářské poplatky v určitých lhůtách — na splátky. (Rozhodnutí sovětů národních komisariátů z 28. června 1924.)

Pozdějšími ustanoveními v některých nacionálních republikách právo jmenovati notáře bylo odňato místním správním orgánům a přeneseno na komisariát spravedlnosti.

V místech, kde notářství není zřízeno vykonává úkony sub 2.—11. uvedené národní soud. Potvrzování právních jednání přísluší výkonným komitétům resp. vesnickým sovětům.

P r a m e n y : Notářský řád — usnesení všeruského výkonného výboru z 4. října 1926, sb. zák. čís. 74. — Zákon o organizaci soudní z r. 1926. — Usnesení Ústředního výkonného komitétu a sověta národních komisariátů z 14. května 1926 sb. zák. čís. 35/26. — Notářský tarif — usnesení z 8. VII. 1926. — **T r u t n e v** — Notariat, Moskva 1924 (v jazyku ruském).

Ostatní literatura — články v časopisech »Sovětskaja justicia«, »Právo a Žizň« a jin.

JUC. JAROSLAV BLECHA:

Vlastníková služebnost.

Pojednání o této velmi složité otázce rozdělují na 3 části: I. Úvahu o oprávněnosti a juristickou konstrukci vlast. služebnosti, jak se o její vybudování přičinily, resp. jaké stanovisko k ní zaujaly jednotlivé autority.

II. Zkoumání dosavadního právního stavu, t. j. možnost vklínění projednávané instituce do dosavadního práv. řádu a pojednání, jak tuto otázku řeší theorie i praxe.

III. Jak se k ní zachovává lex ferenda.*)

I.

Vlastníková služebnost znamená, že subjektem vlastnictví k urč. věci a služebnosti ji zatěžující je táž osoba.

Institut vl. sl. našel si, jistě vlivem Huberovým, úrod-

*) Jako pramenů ke svému studiu použil jsem učebnic Krčmářovy, Svobodovy, Ehrenzweigovy a Kohlerovy, Kobanovy monografie »Eigentümergehörigkeit u. exekutiver Servitutenerwerb« a Zolloyvy práce »Ein Beitrag zur Lehre von den sog. irregulären Servituten«, oboje z »Festschriftu« 1911, Gmürova komentáře k švýcar. zák., dále Roučkova pojednání »Vlastníková služebnost« v »Právniku« 1925, sešit 7. a 8., Eisingerovy monografie »Von einheitlichen Verbauen mehrerer Grundbucheinlagen« z Gerichtszeitungu 1917 č. 35. a 36., konečně lheringova pojednání o »Passive Wirkungen der Rechte« z Jahrb. für die Dogmatik X. a Regelsbergerova z téže ročenky svazek LVIII. Je mi líto, že jsem se přes svou usilovnou snahu nedopídlil článku Huberova ve Festschriftu Bern 1902 für Fitting, ježto právě Huber je otcem jejího theoret. vybudování a všichni ostatní se v první řadě na něho odvolávají. Utěchou mi je pouze, že jej také hojně citují, takže mnoho z jeho myšlenek budu moci — aspoň nepřímo — přece užiti. Že jsem použil i četných rozhodnutí nejvyššího soudu, abych doplnil materiál k druhé části své práce, netřeba se zmiňovati. Citovati je míním až na příslušných místech.